

Zadeva C-633/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

23. oktober 2023

Predložitveno sodišče:

Cour d'appel de Bruxelles (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

18. oktober 2023

Tožče stranke:

Electrabel SA

Fédération belge des entreprises électriques et gazières

Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL

Wind4Wallonia 2 SA

Luminus SA

EDF Belgija SA

Activent Wallonie SCRL

Eol'Wapi

Lumiwind C

Luminus Wind Together SC

Tožena stranka:

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG)

Intervenientka:

État belge

Predmet postopka v glavni stvari

Razglasitev ničnosti odločbe Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (komisija za regulacijo električne energije in plina, v nadaljevanju: CREG) (B)2511 z dne 28. februarja 2023 o vzorcu izjave, ki jo morajo predložiti zavezanci za dajatev, uvedeno v okviru zgornje meje tržnih prihodkov proizvajalcev električne energije (v nadaljevanju: izpodbijana odločba). Izpodbijana odločba je na voljo na naslednjem spletnem naslovu: <https://www.creg.be/fr/publications/decision-b2511>.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Svet Evropske unije si je s sprejetjem Uredbe (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (v nadaljevanju: Uredba 2022/1854) v okoliščinah strme rasti cen prizadeval „za ublažitev učinkov visokih cen energije z izrednimi, ciljno usmerjenimi in časovno omejenimi ukrepi“ (člen 1 te uredbe). V zvezi s trgom električne energije so v navedeni uredbi določeni zlasti določitev obvezne zgornje meje tržnih prihodkov in pravila o porazdelitvi presežnih prihodkov (glej poglavje II, oddelek 2, zlasti člena 6 in 7 navedene uredbe).
- 2 V členu 2, točka 5, Uredbe 2022/1854 je „tržni prihodek“ opredeljen kot „realizirani dohodek, ki ga proizvajalec prejme v zameno za prodajo in dobavo električne energije v Uniji, ne glede na pogodbeno obliko, v kateri poteka taka izmenjava, vključno s pogodbami o nakupu električne energije in drugimi operacijami zavarovanja pred nihanjem na veleprodajnem trgu električne energije, vendar brez kakršne koli podpore, ki jo dodelijo države članice“. „Presežni prihodki“ pomenijo „pozitivno razliko med tržnimi prihodki proizvajalcev na MWh električne energije in zgornjo mejo tržnih prihodkov v višini 180 EUR na MWh električne energije iz člena 6(1)“ (člen 2, točka 9, Uredbe 2022/1854).
- 3 Člen 6(1) te uredbe določa, da se „[z]a tržne prihodke proizvajalcev, pridobljene s proizvodnjo električne energije iz virov iz člena 7(1) [in sicer jedrske energije, vetrne energije, sončne energije, geotermalne energije, vodne energije brez akumulacije, biomase razen biometana, odpadkov, lignita, proizvodov iz surove nafte in šote], [...] določi zgornja meja pri največ 180 EUR na MWh proizvedene električne energije“.
- 4 Sprejeto je bilo torej načelo, da bodo prihodke, ki presegajo določeno zgornjo mejo, udeležencev na trgu električne energije, ki imajo v okviru sistema določanja cen električne energije na veleprodajnem trgu za dan vnaprej koristi od izjemno visokih cen električne energije brez ustreznega zvišanja stroškov, pobrale države, kar jim bo omogočilo financiranje ciljno usmerjenih ukrepov v korist uporabnikov. Sprejeta zgornja meja je bistveno višja od povprečnih koničnih cen na trgu pred februarjem 2022, pri čemer gre za to, da udeleženci na trgu ob sprejemanju prvotnih odločitev o naložbah niso predvideli, da bodo lahko zaradi

nepričakovanih koristi prejeli tako visoke prihodke, ki zato predstavljajo izredne prihodke.

- 5 Belgijski zakonodajalec je 22. decembra 2022 ob izvajanju Uredbe 2022/1854 v loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité (zakon z dne 29. aprila 1999 o organizaciji trga električne energije, v nadaljevanju: zakon o električni energiji) dodal poglavje V, naslovljeno „Zgornja meja tržnih prihodkov proizvajalcev električne energije“, ki vsebuje člen 22b in člen 22c. Ta sprememba je bila uvedena z loi du 16 décembre 2022 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et introduisant un plafond sur les recettes issues du marché des producteurs d'électricité (zakon z dne 16. decembra 2022 o spremembi zakona z dne 29. aprila 1999 o organizaciji trga električne energije in uvedbi zgornje meje tržnih prihodkov proizvajalcev električne energije, v nadaljevanju: zakon z dne 16. decembra 2022).
- 6 Z novim členom 22b zakona o električni energiji je uvedena zgornja meja tržnih prihodkov proizvajalcev električne energije z dajatvijo v korist države v višini 100 % t. i. presežnih prihodkov, realiziranih med 1. avgustom 2022 in 30. junijem 2023 (v nadaljevanju: dajatev). „Presežni prihodki“ pomenijo prihodke, ki presegajo zgornjo mejo 130 EUR na MWh električne energije (člen 22b(4) zakona o električni energiji). V členu 22b(5) tega zakona so tržni prihodki opredeljeni kot prihodki, ki jih zadevni zavezanci realizirajo pri vsaki transakciji v zameno za prodajo in dobavo električne energije v zadevnem obdobju. V drugem pododstavku te določbe so določene domneve (glede na vrsto naprave za proizvodnjo) za določitev teh prihodkov. Te domneve v bistvu temeljijo na transakcijah, ki naj bi jih zavezanec realiziral (glej točko 10 in naslednje tega povzetka).
- 7 V skladu s členom 22b(6) zakona o električni energiji mora komisija CREG določiti vzorec izjave in obliko dokumentov, ki jih morajo zavezanci za dajatev poslati za namene določitve te dajatve. V skladu z odstavkom 7 istega člena mora komisija CREG za vsakega zavezanca predlagati dolgovano dajatev, pri čemer se vsak predlog nato pošlje Service public fédéral Économie (zvezna javna služba za gospodarstvo, Belgija) (odstavek 8). Komisija CREG je pristojna tudi za preverjanje izjave zavezancev (člen 22c(1) zakona o električni energiji). Zvezna javna služba za gospodarstvo po prejemu predloga komisije CREG določi višino dajatve, ki jo je treba plačati (člen 22c(2) tega zakona). Če zavezanec izjave ne predloži v roku ali če je izjava nepopolna, lahko komisija CREG predlaga dajatev po uradni dolžnosti (člen 22c(7), drugi pododstavek, navedenega zakona).
- 8 Komisija CREG je na podlagi zakona o električni energiji sprejela izpodbijano odločbo, za katero tožeče stranke v postopku v glavni stvari, to je družbe, ki delujejo v sektorju proizvodnje in dobave električne energije, in združenja podjetij v tem sektorju, predlagajo, naj jo predložitveno sodišče razglasi za nično, zlasti ker naj ta odločba ne bi bila skladna z Uredbo 2022/1854.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari in presoja predložitvenega sodišča

Uporaba domnev za določitev prihodkov

- 9 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari grajajo uporabo domnev za določitev prihodkov, ki jih proizvajalci električne energije ustvarijo na trgu. V izpodbijano odločbo so namreč, kar zadeva dokumente/informacije, ki jih je treba posredovati na podlagi vzorca izjave, določenega v njej, vključene domneve, uvedene v členu 22b(5) zakona o električni energiji. Tako mora uporabnik pri prijavi svojih prihodkov na platformi, ki jo je v ta namen zagotovila komisija CREG, „na spustnem meniju izbrati ustrezno domnevo ali domneve [...]“ (točka 83 izpodbijane odločbe).
- 10 Prva in druga domneva (določeni v členu 22b(5), drugi pododstavek, točki 1 in 2, zakona o električni energiji) se uporabljata za jedrske elektrarne Doel 3 in 4 ter Tihange 2 in 3 n oziroma za jedrsko elektrarno Tihange 1. Ti domnevi sta neizpodbojni.
- 11 Tretja domneva (člen 22b(5), drugi pododstavek, točka 3, zakona o električni energiji) se uporablja za naprave, ki jih prvi dve domnevi ne zajemata in katerih proizvodnja je zajeta s pogodbo o nakupu električne energije.
- 12 Četrta domneva (člen 22b(5), drugi pododstavek, točka 4, zakona o električni energiji) se uporablja za naprave, ki jih prve tri domneve ne zajemajo in za katere se ne uporablja mehanizem pomoči za proizvodnjo (razen če ta mehanizem določa, da znesek pomoči ni odvisen od sprememb v ceni električne energije).
- 13 Peta domneva (člen 22b(5), drugi pododstavek, točka 5, zakona o električni energiji) se uporablja za naprave, ki jih prve štiri domneve ne zajemajo.
- 14 Prva do peta domneva v bistvu temeljijo na predpostavki, v skladu s katero se za električno energijo šteje, da se je na platformi za trgovanje z električno energijo prodajala po dnevih po ceni električne energije za vsakega od teh dni, če se je prodajala terminsko, in po urah, če se je prodajala na trgu za dan vnaprej.
- 15 Tretja do peta domneva so izpodbojne, če lahko zavezanec predloži dokazilo, da se tržni prihodki razlikujejo od prihodkov, določenih na podlagi teh domnev, in utemelji uporabo prodajne strategije, ki se razlikuje od strategije, predvidene v domnevi, ki jo želi ovreči (člen 22b(5), drugi pododstavek, točka 6, zakona o električni energiji in točka 142 izpodbijane odločbe). Vendar je ovrženje te domneve upravno zelo obremenjujoč postopek, saj mora zavezanec predložiti dokazilo o dejanskih tržnih prihodkih „za celotni proizvodni park“, kar torej zajema tako naprave, za katere velja sistem dajatve, kot tudi druge naprave (npr. tehnologije na plin in premog).
- 16 Ta izpodbojnost pa je potem spet odvisna od novih neizpodbojnih domnev.

- 17 Prvič, v skladu s členom 22b(5), drugi pododstavek, točka 6, točka (a), se prodaja znotraj skupine „za uporabo [tega] člena šteje za sklenjeno na podlagi cene, [ki ustreza] tržni ceni na dan transakcije za obdobje dobave, ki ga zadeva transakcija, kot je bila objavljena na platformi za trgovanje z večjimi količinami energije, ki deluje v Belgiji“. Vendar se lahko transakcija znotraj skupine izvede po nižjih stroških od borzne cene (neobstoj marže in/ali omejitev stroškov, povezanih s proizvodnjo in porabo na skupni lokaciji) ali pa je odvisna od borzne cene, ki v Belgiji ni objavljena.
- 18 Drugič, v skladu s točko (b) te določbe se „za celotno količino proizvedene in prodane električne energije, ki ni bila prodana terminsko, šteje, da je bila prodana po referenčni tržni ceni“, ki je v členu 2, točka 40, zakona o električni energiji opredeljena kot dnevna borzna cena (in jo zato lahko zelo prizadenejo nihanja cen, zaradi katerih bi bila lahko zgornja meja pogosteje presežena in bi bila posledično dajatev višja). Vendar je bila lahko količina električne energije, ki ni bila prodana terminsko, prodana na podlagi pogodbe brez uporabe borznega indeksa, ali brez uporabe dnevnega borznega indeksa.
- 19 Tretjič, v točki (d) navedene določbe je določeno, da se „za količino električne energije, prodane na trgu za dan vnaprej, šteje, da je bila predmet transakcije za vsako enourno obdobje dobave“. Zaradi te domneve bi se lahko upoštevali nerealizirani prihodki (glej točko 21 tega povzetka).
- 20 Tožeče stranke ob upoštevanju teh treh domnev, ki se uporabljajo za ovrženje tretje do pete domneve, navedenih zgoraj, menijo, da je celoten sistem urejen z domnevami in da zato ne omogoča upoštevanja dejansko ustvarjenih prihodkov.
- 21 Zaradi tega sistema naj bi se torej upoštevali fiktivni prihodki, ne da bi imeli proizvajalci električne energije možnost dokazati svoje dejanske prihodke, saj naj bi bile te domneve na koncu neizpodbojne. Tako naj bi domneve privedle do plačila dajatve, če bi bila zgornja meja presežena na določen dan ali uro v obdobju, čeprav bi bila tista cena, ki je dejansko zaračunana, povprečna cena, ki je pod zgornjo mejo, ali fiksna cena, ki je pod zgornjo mejo. Dejanski cilj tega sistema naj bi bil zvišanje davkov brez upoštevanja dejansko realiziranih prihodkov.
- 22 Zgornja meja, uvedena z Uredbo 2022/1854, pa naj bi se uporabljala za prihodke, ki jih proizvajalci električne energije dejansko ustvarijo, in naj bi se uporabljala glede na posamezno transakcijo. Komisija CREG bi morala zaradi obvezne narave in neposrednega učinka te uredbe ter načel primarnosti in učinkovitosti prava Unije uporabiti navedeno uredbo in izključiti nacionalne določbe (v obravnavanem primeru domneve), ki so v nasprotju s pravili prava Unije.
- 23 Po mnenju komisije CREG je cilj Uredbe 2022/1854 določiti najvišjo obvezno zgornjo mejo tržnih prihodkov od električne energije, vendar brez harmonizacije: države članice so torej ohranile pristojnost, da sprejmejo drugačne ukrepe, kar so

tudi storile, pri čemer se sprejeti ukrepi med državami članicami močno razlikujejo glede višine zgornje meje, obdobj uporabe itd.

- 24 Poleg tega je v uvodni izjavi 37 Uredbe 2022/1854 izrecno navedeno, da lahko države članice za izračun zgornje meje tržnih prihodkov uporabijo razumne ocene.
- 25 To naj bi zakonodajalec storil z uporabo spornih domnev, ki so bile uvedene, ker s tehničnega vidika ni mogoče z gotovostjo povezati vsakega dovedenega elektrona električne energije s transakcijo s ceno.
- 26 Ta sistem naj ne bi privedel do fiktivnih prihodkov, temveč naj bi se ustvarile ocene za določitev zgornje meje prihodkov, ki je v vsakem primeru precej višja od zgornje meje, ki so se jo lahko proizvajalci nadejali doseči na trgu pred energetske krizo.
- 27 Čeprav komisija CREG ne zanika, da so domneve v zvezi z jedrskimi elektrarnami dejansko neizpodbojne, trdi, da so te skladne s prodajnimi strategijami, ki so bile predhodno sprejete v dogovoru z upravljavci zadevnih elektrarn in se uporabljajo že več let (za namene obračunavanja pristojbin), kar se ne bi smelo šteti za nerazumno.
- 28 Druge domneve naj bi bile izpodbojne na podlagi člena 22b(5), drugi pododstavek, točka 6, zakona o električni energiji. Čeprav je treba dokazati o dejanskih prihodkih predložiti za celotni proizvodni park (torej ne le za naprave, za katere se uporablja dajatev), naj bi bila to razumna zahteva, namenjena preprečitvi umetnih prenosov prihodkov med napravami. Namen te določbe naj bi bil tudi preprečiti, da bi se zavezanci iz iste skupine izognili dajatvi, tako da bi fiktivno določili ceno transakcije pod zgornjo mejo (ta strategija je bila poleg tega predvidena v členu 6(3) Uredbe 2022/1854). Kar zadeva druga pravila iz člena 22b(5), drugi pododstavek, točka 6, zakona o električni energiji, naj ne bi vodila do obdavčitve fiktivnih prihodkov, temveč naj bi omogočila uporabo dajatve glede na posamezne transakcije.
- 29 Belgijska država dodaja, da v Uredbi 2022/1854 ni določeno nobeno posebno pravilo za izračun zneska presežnih prihodkov in da Komisija v nasprotju s tem, kar je določeno v tej uredbi, v zvezi s tem ni zagotovila nobenih smernic. Zato so morale tako pravilo določiti države članice, iz uvodne izjave 37 navedene uredbe pa izhaja, da so lahko v ta namen uporabile razumne ocene, kot so sporne domneve.
- 30 Z uporabo domnev naj bi bilo mogoče odpraviti tehnične težave, povezane z natančno določitvijo cene za vsako prodano in dobavljeno MWh v obdobju uporabe dajatve. Poleg tega naj bi se tudi zmanjšalo upravno breme za zavezance in javne subjekte, ki so pristojni za uporabo dajatve.
- 31 Predložitveno sodišče poudarja, da Uredba 2022/1854 zaradi razlik v načinu organizacije veleprodajnih trgov električne energije v državah članicah in lokalnih posebnosti državam članicam priznava možnost izbire načina izvajanja zgornje

meje, kar pomeni, da je ta uredba morala biti predmet nacionalnih ukrepov v vsaki državi članici.

- 32 Predložitveno sodišče v zvezi s tem ugotavlja tudi, da Komisija ni pripravila smernic za izvajanje obvezne zgornje meje, čeprav so take smernice predvidene v členu 6(5) Uredbe 2022/1854.
- 33 Vendar ugotavlja, da sistem, ki ga je belgijski zakonodajalec uvedel v členu 22b zakona o električni energiji in na katerem temelji izpodbijana odločba v zvezi z vzorcem izjave za poročanje o prihodkih, ki predstavlja fazo pred določitvijo dajatve, ki jo mora plačati vsak zavezanec, temelji na sklopu ali na kaskadi domnev, ki se jim zavezanec ne more nikoli popolnoma izogniti, zaradi česar ne more prijaviti svojih dejansko ustvarjenih prihodkov. Domneve namreč temeljijo na teoretičnih prodajnih strategijah, ki niso povezane z dejanskimi strategijami in prodajo proizvajalcev, medtem ko določbe Uredbe 2022/1854 nakazujejo, da izračun presežnih prihodkov temelji na dejansko ustvarjenih tržnih prihodkih. Predložitveno sodišče se v zvezi s tem sklicuje na besedilo naslednjih določb te uredbe (poudarke je dodalo predložitveno sodišče):
- v členu 2, točka 5, je „tržni prihodek“ opredeljen kot „**realizirani dohodek**, ki ga proizvajalec prejme v zameno za prodajo in dobavo električne energije v Uniji, ne glede na pogodbeno obliko, v kateri poteka taka izmenjava, vključno s pogodbami o nakupu električne energije in drugimi operacijami zavarovanja pred nihanjem na veleprodajnem trgu električne energije, vendar brez kakršne koli podpore, ki jo dodelijo države članice“;
 - v členu 2, točka 9, so „presežni prihodki“ opredeljeni kot „pozitivn[a] razlik[a] **med tržnimi prihodki proizvajalcev** na MWh električne energije in zgornjo mejo tržnih prihodkov v višini 180 EUR na MWh električne energije iz člena 6(1)“;
 - člen 6, naslovljen „Obvezna zgornja meja tržnih prihodkov“, določa:
 - „1. Za **tržne prihodke proizvajalcev**, pridobljene s proizvodnjo električne energije iz virov iz člena 7(1), se določi zgornja meja pri največ 180 EUR na MWh proizvedene električne energije.
 2. Države članice zagotovijo, da zgornja meja tržnih prihodkov zajame vse tržne prihodke proizvajalcev [...]“;
 - člen 7, naslovljen „Uporaba zgornje meje tržnih prihodkov za proizvajalce električne energije“, določa:
 - „Zgornja meja **tržnih prihodkov** iz člena 6 se uporablja za **tržne prihodke od prodaje** električne energije, proizvedene iz naslednjih virov: [...]“.
- 34 Poleg tega se zdi, da se sama filozofija vzpostavljenega sistema, in sicer določitev zgornje meje tržnih prihodkov in možnost držav članic, da poberejo prihodke, ki

presejajo to zgornjo mejo, nujno nanaša na dejansko realizirane prihodke. Pobiranje nerealiziranih prihodkov bi se lahko namreč zdelo protislovno.

- 35 Po mnenju predložitvenega sodišča se zdi, da je to potrjeno zlasti v uvodni izjavi 30 Uredbe 2022/1854:

„Zgornjo mejo tržnih prihodkov bi bilo treba določiti za tržne prihodke in ne za skupne prihodke od proizvodnje (vključno z drugimi potencialnimi viri prihodkov, kot je odkupna premija), da se prepreči znaten vpliv na prvotno pričakovano donosnost projekta. Ne glede na pogodbeno obliko, v kateri lahko poteka trgovanje z električno energijo, **bi se morala zgornja meja tržnih prihodkov uporabljati samo za realizirane tržne prihodke. To je potrebno, da bi preprečili škodo proizvajalcem, ki dejansko nimajo koristi od sedanjih visokih cen električne energije**, ker so svoje prihodke zavarovali pred nihanji na veleprodajnem trgu električne energije. **Če torej obstoječe ali prihodnje pogodbene obveznosti**, kot so pogodbe o nakupu električne energije iz obnovljivih virov in druge vrste pogodb o nakupu električne energije ali terminsko zavarovanje, **privedejo do tržnih prihodkov od proizvodnje električne energije do ravni zgornje meje tržnih prihodkov, ta uredba na take prihodke ne bi smela vplivati**. Ukrep, ki uvaja zgornjo mejo tržnih prihodkov, zato tržnih udeležencev ne bi smel odvracati od prevzemanja takih pogodbenih obveznosti“ (poudarke je dodalo predložitveno sodišče).

- 36 Predložitveno sodišče ugotavlja, da je v uvodni izjavi 37 po drugi strani navedeno:

„Za zagotovitev učinkovitega izvrševanja zgornje meje tržnih prihodkov bi morali proizvajalci, posredniki in zadevni tržni udeleženci pristojnim organom držav članic ter po potrebi operaterjem sistemov in imenovanim operaterjem trga električne energije zagotoviti potrebne podatke. **Glede na veliko število posameznih transakcij, za katere morajo pristojni organi držav članic zagotoviti izvrševanje zgornje meje tržnih prihodkov, bi morali zadevni organi imeti možnost, da za izračun zgornje meje tržnih prihodkov uporabijo razumne ocene**“ (poudarke je dodalo predložitveno sodišče).

- 37 Poleg tega, da predložitveno sodišče ne razume, kako bi lahko uvodna izjava prevladala nad določbami uredbe, še vedno ni prepričano, da navedena možnost držav članic, da uporabijo ocene, tem dovoljuje vzpostavitev sistema, ki temelji izključno na neizpodbojnih domnevah ali na domnevah, ki so delno izpodbojne, vendar na način, pri katerem še naprej obstajajo elementi, ki jih je država članica teoretično določila vnaprej (in so neizpodbojni), ne glede na dejansko ustvarjene prihodke.

- 38 Predložitveno sodišče v zvezi s trditvami komisije CREG in belgijske države, ki se nanašajo na tehnične težave in zmanjšanje upravnega bremena zavezancev, meni, da čeprav lahko utemeljijo uporabo domnev (oziroma ocen), ne morejo pojasniti neizpodbojnosti teh domnev, in da bi bilo treba v vsakem primeru zavezancem dovoliti, da z dokumenti predstavijo svoje dejanske prodajne

strategije in svoje dejanske prihodke, če se izkaže, da je mogoča povezava med tehničnimi napravami in pogoji prodaje.

- 39 Predložitveno sodišče tudi poudarja, da iz poročila Komisije nikakor ni razvidno, da bi vse države članice sprejele sistem, ki temelji na domnevah, tako da se zdi, da je bila Belgija edina, ki je to storila.
- 40 Zaradi sistema domnev za teoretično določitev prihodkov, ki so podlaga za izračun dajatve, kot je sistem, ki je vzpostavljen s členom 22b zakona o električni energiji in na katerem temelji izpodbijana odločba, se postavlja vprašanje razlage členov 6, 7 in 8 v povezavi s členom 2, točki 5 in 9, Uredbe 2022/1854, da se ugotovi, ali te določbe dovoljujejo tak sistem. Predložitveno sodišče zato meni, da je treba za izdajo sodbe Sodišču postaviti vprašanje v zvezi s tem.

Obdobje, ki ga zajema izpodbijana odločba

- 41 Nekateri tožeče stranke navajajo, da je izpodbijana odločba nezakonita v delu, v katerem sta v njej določena vzorec izjave in oblika dokumentov, ki jih je treba predložiti „za obdobje od 1. avgusta do vključno 31. decembra 2022“, medtem ko je v Uredbi 2022/1854 na podlagi člena 22(2), točka (c), Uredbe zgornja meja prihodkov določena šele od 1. decembra 2022 (v nasprotju s predlogom Uredbe, ki je državam članicam omogočal določitev predčasne uporabe).
- 42 Trdijo, da predčasna uporaba zgornje meje pomeni kršitev splošnega načela prava Unije glede pravne varnosti in legitimnih pričakovanj. Ta predčasna uporaba ima tudi precejšnje praktične posledice, saj so bile avgusta 2022 cene električne energije najvišje.
- 43 Dodajajo, da zakonodajalec ni navedel razloga, zakaj je nameraval Uredbi 2022/1854 zagotoviti predčasni učinek.
- 44 Komisija CREG odgovarja, da je na področju gospodarske politike posredovanje Evropske unije (v obravnavanem primeru posredovanje Sveta v skladu s členom 122(1) PDEU ob hudih težavah pri oskrbi z nekaterimi izdelki, zlasti na področju energetike) omejeno na usklajevanje gospodarskih politik, ki ne posega v suvereno pristojnost držav članic na področju obdavčitve, tako da je lahko belgijski nacionalni zakonodajalec na tem področju posredoval s sprejetjem „dopolnilnega“ ukrepa na podlagi svoje davčne avtonomije.
- 45 Poleg tega naj Uredba 2022/1854 sama po sebi ne bi privedla do poenotenja obdavčitve presežnih prihodkov, temveč naj bi bilo z njo zgolj zagotovljeno usklajevanje odzivov držav članic, ki imajo glede na posebnosti svojega nacionalnega energetskega trga še naprej širok manevrski prostor za učinkovit odziv na razmere.
- 46 Belgijska država poudarja, da s to uredbo Belgiji ni bilo nikakor prepovedano, da sprejme davčne ukrepe, ki so se uporabljali za obdobje pred 1. decembrom 2022, v obravnavanem primeru za obdobje, ki se je začelo 1. avgusta 2022.

- 47 Legitimnost izvajanja lastne davčne pristojnosti Belgije v tem obdobju naj bi bila skladna z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti.
- 48 Belgijska država se sklicuje tudi na člen 8(1) Uredbe 2022/1854, v skladu s katerim lahko države članice „ohranijo ali uvedejo ukrepe, ki dodatno omejujejo tržne prihodke proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo iz virov, navedenih v členu 7(1), vključno z možnostjo razlikovanja med tehnologijami, ter tržne prihodke drugih udeležencev na trgu, vključno s tistimi, ki so dejavni na področju trgovanja z električno energijo“, in tako zgornjo mejo razširijo tudi na obdobje pred obdobjem, določenim v tej uredbi.
- 49 Dejstvo, da možnost prostovoljne predčasne uporabe navedene uredbe, ki je predvidena v predlogu Uredbe, ni bila vključena v končno besedilo, naj bi bilo pojasnjeno z nekoristnostjo take izrecne določbe in naj ne bi dokazovalo, da je evropski zakonodajalec nameraval prepovedati predčasno uporabo ureditve zgornje meje prihodkov.
- 50 Predložitveno sodišče ugotavlja, da obdobje iz izpodbijane odločbe izhaja iz člena 22b(1) zakona o električni energiji, ki določa, da „ta člen uvaja zgornjo mejo za prihodke, [...] realizirane med 1. avgustom 2022 in 30. junijem 2023 [...]“, in da je v obrazložitvi tega zakona navedeno, da ta „zagotavlja delno izvajanje Uredbe [2022/1854]“, pri čemer „delna“ narava tega izvajanja izhaja iz dejstva, da naj bi bilo z zakonom z dne 16. decembra 2022 zagotovljeno izvajanje Uredbe 2022/1854 le v zvezi z električno energijo (poglavje II te uredbe), ne pa tudi v zvezi z nafto, plinom in premogom (poglavje III navedene uredbe).
- 51 To sodišče poudarja, da belgijski zakonodajalec ni navedel, zakaj je nameraval datum začetka veljavnosti dajatve določiti na drug datum, kot je določen v Uredbi 2022/1854, in da tudi teza, ki jo zagovarjata komisija CREG in belgijska država, da ima ureditev dajatve kombinirano naravo (nacionalni ukrep od 1. avgusta do 30. novembra 2022, nato izvajanje Uredbe 2022/1854 od 1. decembra 2022), ne izhaja iz preučitve pripravljanih dokumentov.
- 52 Po mnenju predložitvenega sodišča bi lahko člen 22(2) te uredbe, ki z določitvijo datuma začetka veljavnosti zgornje meje presežnih prihodkov na 1. december 2022 zagotavlja usklajevanje med državami članicami, nasprotoval nacionalnim ukrepom za predčasno izvajanje ureditve.
- 53 To sodišče se v zvezi s tem sklicuje na uvodno izjavo 11 navedene uredbe, v kateri je navedeno, da lahko „[n]eusklajene zgornje meje tržnih prihodkov od električne energije [...] povzročijo znatna izkrivljanja med proizvajalci v Uniji“. Sklicuje se tudi na načeli primarnosti in učinkovitosti prava Unije ter načelo lojalnega sodelovanja med Unijo in državami članicami.
- 54 Predložitvenemu sodišču v zvezi s členom 8(1), točka (a), Uredbe 2022/1854 ni jasno, ali možnost držav članic, da „ohranijo ali uvedejo ukrepe, ki dodatno omejujejo tržne prihodke proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo“, vključuje možnost izvajanja ureditve zgornje meje pred datumom začetka

veljavnosti te uredbe, saj se, natančneje, določbe navedene uredbe v zvezi z zgornjo mejo (vključno s členom 8 Uredbe) uporabljajo šele od 1. decembra 2022 do 30. junija 2023.

- 55 V teh okoliščinah predložitveno sodišče meni, da je treba Sodišče vprašati, kako je treba razlagati člene 6, 7, 8 in 22 Uredbe 2022/1854 v povezavi z načeloma primarnosti in učinkovitosti prava Unije ter načelom lojalnega sodelovanja, da se ugotovi, ali te določbe nasprotujejo nacionalnim ukrepom, ki določajo izvajanje zgornje meje presežnih prihodkov proizvajalcev električne energije od datuma, ki je zgodnejši od datuma, določenega v tej uredbi.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člene 6, 7 in 8 Uredbe Sveta 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije v povezavi s členom 2, točki 5 in 9, te uredbe ob upoštevanju vseh uvodnih izjav te uredbe ter v povezavi zlasti s členom 288 PDEU in členom 6 PEU razlagati tako, da nasprotujejo uporabi nacionalnih ukrepov, kot so ukrepi iz člena 22b, zlasti iz odstavka 5, drugi pododstavek, zakona o električni energiji, ki določajo, da se zgornja meja iz člena 6 omenjene uredbe odraža v dajatvi na presežne prihodke proizvajalcev električne energije, če se to, ali so prihodki glede na določeno zgornjo mejo presežni, ugotovi na podlagi tržnih prihodkov, ki se za nekatere naprave določijo na podlagi neizpodbojnih domnev, s katerimi se izračunajo teoretični prihodki (glej člen 22b(5), drugi pododstavek, točki 1 in 2, zakona o električni energiji), kar zavezancem za dajatev preprečuje, da bi prijavili in uveljavljali svoje dejanske prihodke?
2. Ali je treba člene 6, 7 in 8 Uredbe Sveta 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije v povezavi s členom 2, točki 5 in 9, te uredbe ob upoštevanju vseh uvodnih izjav te uredbe ter v povezavi zlasti s členom 288 PDEU in členom 6 PEU, pa tudi z načelom sorazmernosti, razlagati tako, da nasprotujejo uporabi nacionalnih ukrepov, kot so ukrepi iz člena 22b, zlasti iz odstavka 5, drugi pododstavek, zakona o električni energiji, ki določajo, da se zgornja meja iz člena 6 Uredbe odraža v dajatvi na presežne prihodke proizvajalcev električne energije, če se to, ali so prihodki glede na določeno zgornjo mejo presežni, ugotovi na podlagi tržnih prihodkov, ki se za nekatere naprave (glej člen 22b(5), drugi pododstavek, točke 3, 4, 5 in 6) določijo na podlagi domnev, ki so predstavljene kot izpodbojne, vendar jih je mogoče ovreči le tako, prvič, da proizvajalci dokažejo dejanske prihodke za vse naprave, tudi za njihove naprave, ki ne spadajo na področje uporabe te uredbe, in, drugič, da se v vsakem primeru uporabijo nekatere domneve, s čimer se zavezancem za dajatev preprečuje, da bi prijavili in uveljavljali svoje dejanske prihodke?

3. Ali je treba člene 6, 7, 8 in 22 Uredbe Sveta 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije v povezavi z načeloma primarnosti in učinkovitosti prava Unije ter načelom lojalnega sodelovanja (člen 4(3) PEU), zlasti glede na člen 288 PDEU, pa tudi ob upoštevanju uvodnih izjav te uredbe, razlagati tako, da nasprotujejo uporabi nacionalnih ukrepov, ki so bili sprejeti po začetku veljavnosti navedene uredbe, kot je člen 22b(1) zakona o električni energiji, ki je bil uveden z zakonom z dne 16. decembra 2022, in ki določajo izvajanje sistema zgornje meje tržnih prihodkov proizvajalcev električne energije od datuma pred 1. decembrom 2022, kakršen je 1. avgust 2022?

Predlog za obravnavanje po hitrem postopku

- 56 Ker predložitveno sodišče pri obravnavi tožb, ki so mu predložene, v skladu s členom 29a zakona o električni energiji odloča po postopku za izdajočasne odredbe, Sodišču v skladu s členom 105 Poslovnika predlaga hitri postopek predhodnega odločanja.